

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การแปรของเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง กับภาษาไทยถิ่นใต้ ตามตัวแปรทางสังคม อันได้แก่ อายุ การศึกษา และทัศนคติ ตัวแปรอายุ แบ่งเป็น 3 กลุ่มอายุ คือ กลุ่มอายุ 10-20 ปี กลุ่มอายุ 30-40 ปี และกลุ่มอายุ 50-60 ปี ตัวแปรการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มการศึกษาต่ำกว่าหรือจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และกลุ่มการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และตัวแปรทัศนคติแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นใต้ และกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้ งานวิจัยครั้งนี้ใช้หน่วยหรือจุดจำนวน 20 หน่วยหรือจุด ในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาที่จุดเก็บข้อมูลต่างๆ ตั้งแต่บ้านตลาดทับสะแก ตำบลทับสะแก อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึงอำเภอละแม จังหวัดชุมพร จำนวน 20 จุดเก็บข้อมูล จุดเก็บข้อมูลละ 30 คนรวมสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาทั้งหมด 600 คน ผลการวิเคราะห์สรุปและอภิปรายได้ดังนี้

4.1 ประเภทของหน่วยหรือจุด

หน่วยหรือจุดที่ใช้ในงานวิจัยนี้จำนวน 20 หน่วยหรือจุด สามารถแบ่งตามการใช้คำศัพท์ได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. หน่วยหรือจุด 2 คำศัพท์ คือ หน่วยหรือจุดที่แทนด้วยคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง 1 คำศัพท์ และคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ 1 คำศัพท์ ได้แก่ 'หัวปลี' 'พืกกอง' 'แดงโม' 'กะปิ' 'ปาท่องโก๋' 'เงาะก้วย' 'กะละมัง' 'เสื่อ' 'มะรืนนี้' 'ดู' 'ปอก' 'ใกล้' 'ขาด' 'หวย' 'พูด' 'เธอ' และ 'มะละกอ'
2. หน่วยหรือจุด 3 คำศัพท์ คือ หน่วยหรือจุดที่แทนด้วย คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง 1 คำศัพท์ คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ 1 คำศัพท์ และคำศัพท์ภาษาเฉพาะถิ่น 1 คำศัพท์ ได้แก่ 'ข้าวต้มมัด' 'พรั่งนี้' และ 'กะลา'

4.2 เขตปรับเปลี่ยนภาษาที่วิเคราะห์โดยใช้วิธีการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและวิธีการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้

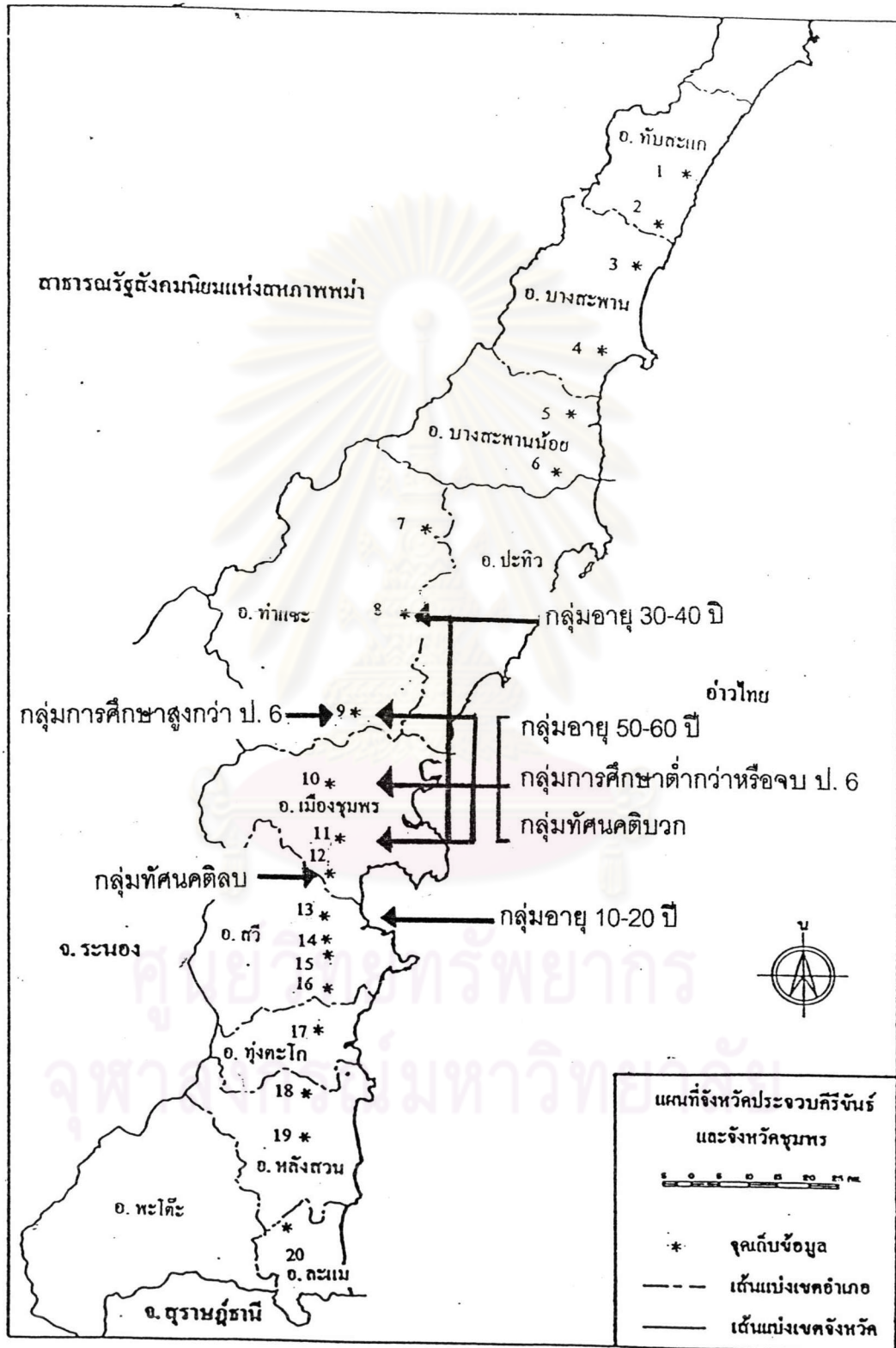
ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยกำหนดให้บริเวณที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ใกล้เคียงกันที่สุดเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา จากเกณฑ์ที่กำหนดพบว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยไม่แยกตามตัวแปรทางสังคมอยู่ที่ 3 จุดเก็บข้อมูล คือบริเวณจุดเก็บ

ข้อมูลที่ 9 บ้านนาหอโขง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าแซะ จุดเก็บข้อมูลที่ 10 บ้านนา ตำบลบ้านนา และจุดเก็บข้อมูลที่ 11 บ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร สำหรับเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรทางสังคมแต่ละตัวแปรมีดังนี้ (ดูภาพที่ 28)

4.2.1 ตัวแปรอายุ เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 50-60 ปี อยู่ที่ 3 จุดเก็บข้อมูล คือ บริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 9 บ้านนาหอโขง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าแซะ จุดเก็บข้อมูลที่ 10 บ้านนา ตำบลบ้านนา และจุดเก็บข้อมูลที่ 11 บ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา โดยทั้งสองจุดเก็บข้อมูลอยู่ในอำเภอเมืองชุมพร เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 30-40 ปี อยู่ที่ 4 จุดเก็บข้อมูล คือ บริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 8 บ้านนายาว ตำบลหงษ์เจริญ จุดเก็บข้อมูลที่ 9 บ้านนาหอโขง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าแซะ จุดเก็บข้อมูลที่ 10 บ้านนา ตำบลบ้านนา และจุดเก็บข้อมูลที่ 11 บ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา โดยทั้งสองจุดเก็บข้อมูลอยู่ในอำเภอเมืองชุมพร และเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี อยู่ที่บริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 13 บ้านครน ตำบลครน อำเภอสวี โดยเขตปรับเปลี่ยนภาษาทั้งหมดอยู่ในจังหวัดชุมพร เมื่อพิจารณาเฉพาะบริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นทั้งสองต่ำที่สุดพบว่า ได้เขตปรับเปลี่ยนภาษา 3 เขตเรียงตามกลุ่มอายุจากเหนือไปใต้ตามสมมติฐาน ได้แก่ เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 50-60 ปี อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 10 เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 30-40 ปี อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 11 และเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 13

4.2.2 ตัวแปรการศึกษา เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มการศึกษาต่ำกว่าหรือจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครอบคลุมบริเวณกว้างกว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มการศึกษาต่ำกว่าหรือจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ที่ 3 จุดเก็บข้อมูลคือ ตั้งแต่บริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 9 บ้านนาหอโขง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าแซะ จุดเก็บข้อมูลที่ 10 บ้านนา ตำบลบ้านนา และจุดเก็บข้อมูลที่ 11 บ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ส่วนเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 9 บ้านนาหอโขง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร เมื่อพิจารณาเฉพาะบริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นทั้งสองต่ำที่สุด พบว่าได้เขตปรับเปลี่ยนภาษา 1 เขตจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเขตปรับเปลี่ยนภาษาของทั้งสองกลุ่มการศึกษาอยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 9

ภาพที่ 28 : แผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรทางสังคมทุกตัว

4.2.3 *ตัวแปรทัศนคติ* เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นใต้ อยู่ที่ 3 จุดเก็บข้อมูล คือ จุดเก็บข้อมูลที่ 9 บ้านนาหอยโข่ง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าแพะ จุดเก็บข้อมูลที่ 10 บ้านนา ตำบลบ้านนา และจุดเก็บข้อมูลที่ 11 บ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร ส่วนเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้ อยู่ที่ จุดเก็บข้อมูลที่ 12 บ้านคลองสูบ ตำบลวิสัยเหนือ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร เมื่อพิจารณาเฉพาะบริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นทั้งสองต่ำที่สุดพบว่า ได้เขตปรับเปลี่ยนภาษา 2 เขตโดยเป็นไปตามสมมติฐาน คือเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นใต้ อยู่เหนือเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้ โดยเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นใต้ อยู่ที่ จุดเก็บข้อมูลที่ 9 ส่วนเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้ อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 12

4.3 เขตปรับเปลี่ยนภาษาที่วิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) สามารถใช้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางสังคมมากกว่า 2 ตัวแปร กับอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ได้ พบว่าตัวแปรทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้มากที่สุดคือตัวแปรทัศนคติ รองลงมาคือ ตัวแปรอายุ ส่วนตัวแปรการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ และวิธีนี้เป็นวิธีการที่ใช้กำหนดเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรทางสังคมได้

สำหรับการหาเขตปรับเปลี่ยนภาษา พบว่าเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดยไม่แยกตามตัวแปรทางสังคม อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 12 บ้านคลองสูบ ตำบลวิสัยเหนือ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร เมื่อนำค่าเฉลี่ยของตัวแปรทางสังคมมาแทนค่า พบว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาของผู้บอภาษาของกลุ่มทัศนคติบวกจะอยู่เหนือกลุ่มทัศนคติลบ และเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุมากจะอยู่เหนือกลุ่มอายุน้อย เมื่อพิจารณาดัชนีตัวแปรทางสังคมพร้อมกัน 2 ตัวแปรคือ ทัศนคติและอายุ พบว่า เขตปรับเปลี่ยนภาษาของผู้บอภาษา 6 กลุ่ม (ดูตารางที่ 23) อยู่ใน 4 บริเวณคือ

- เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 50-60 ปี – ทัศนคติบวก และกลุ่มอายุ 30-40 ปี – ทัศนคติบวก อยู่ที่ จุดเก็บข้อมูลที่ 10 บ้านนา ตำบลบ้านนา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

- เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี – ทศนคติบวก อยู่ที่ จุดเก็บข้อมูลที่ 11 บ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร
- เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 50-60 ปี – ทศนคติลบ อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 14 บ้านแหลมปอ ตำบลสวี อำเภอสวี จังหวัดชุมพร
- เขตปรับเปลี่ยนภาษาของผู้บอภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี – ทศนคติลบ และกลุ่มอายุ 30-40 ปี – ทศนคติลบ อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 15 บ้านควนตาล่อม ตำบลนาโพธิ์ อำเภอสวี จังหวัดชุมพร (ดูภาพที่ 27)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผล

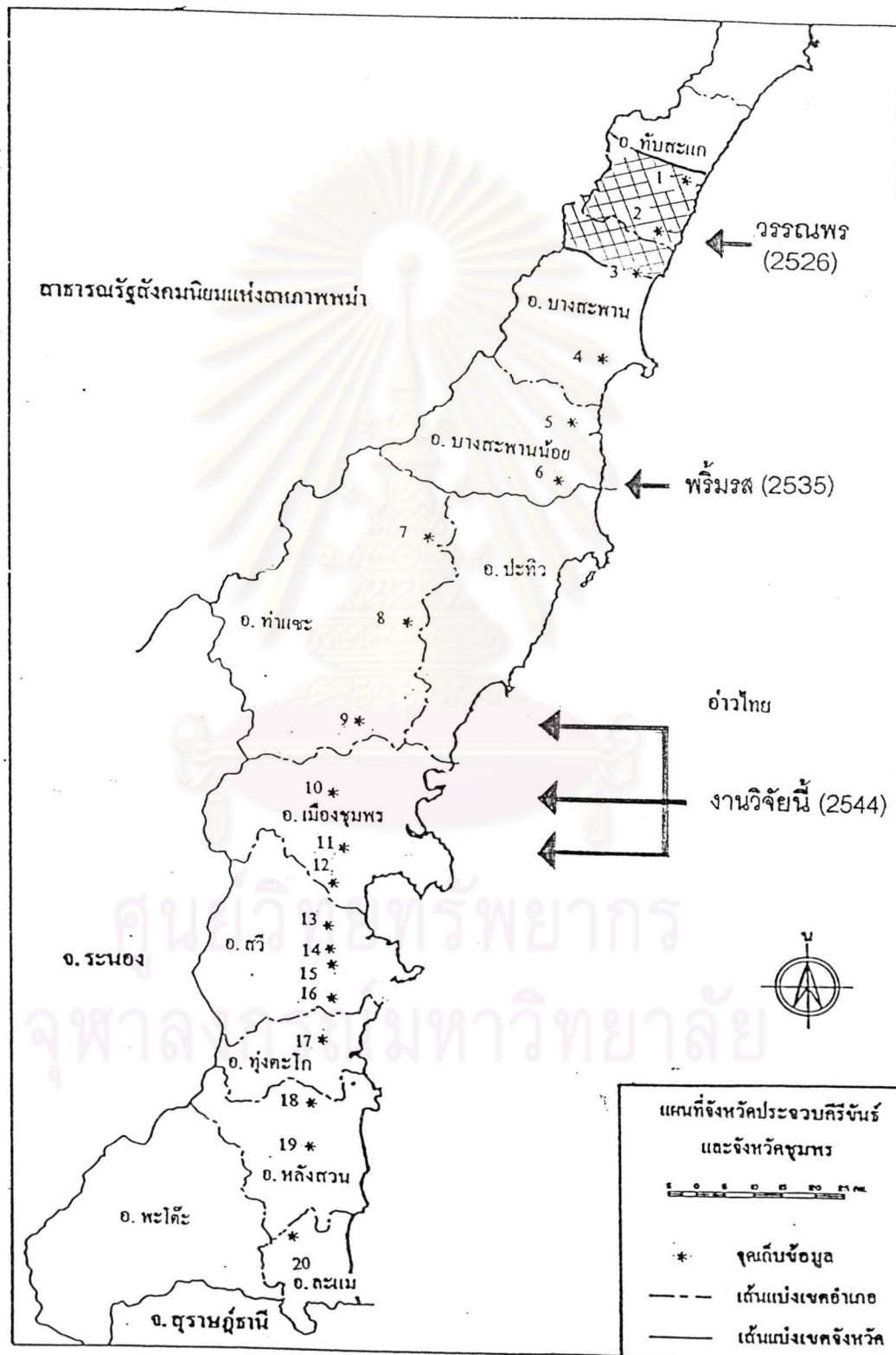
1. เมื่อพิจารณาเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดยไม่แยกตามตัวแปรทางสังคม ในงานวิจัยของวรรณพร (2526) พริ้มรส (2535) และงานวิจัยนี้ (2544) พบว่าเมื่อเวลาผ่านไปเขตปรับเปลี่ยนภาษาเคลื่อนลงไปทางใต้มากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเขตปรับเปลี่ยนภาษาในปี 2526 อยู่บริเวณอำเภอทับสะแก และอำเภอบางสะพาน ในปี 2535 เขตปรับเปลี่ยนภาษาอยู่บริเวณอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และในปี 2544 เขตปรับเปลี่ยนภาษาอยู่บริเวณอำเภอท่าแซะ และอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร (ดูภาพที่ 29)

2. ผู้วิจัยเปรียบเทียบเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรอายุที่ได้ในงานวิจัยนี้ กับเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรอายุที่ได้จากงานวิจัยของพริ้มรส (2535) ซึ่งทำไว้เมื่อ 9 ปีที่แล้ว จะเห็นได้ว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาเมื่อปี 2535 มีเขตปรับเปลี่ยนภาษาอยู่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แต่ในปี 2544 นี้ เขตปรับเปลี่ยนภาษาทั้งหมดอยู่ในจังหวัดชุมพร (ดูภาพที่ 30) และบริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 10 ซึ่งเดิมเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปีของงานวิจัยของพริ้มรส ในงานวิจัยนี้เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 30-40 ปีและกลุ่มอายุ 50-60 ปี สำหรับเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี อยู่ห่างลงไปทางใต้มากขึ้นคืออยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 13 แสดงให้เห็นว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาเคลื่อนลงไปทางใต้มากขึ้น

3. ผู้วิจัยค้นพบโดยบังเอิญว่า มีผู้บอกภาษาบางคนเป็นผู้บอกภาษาคนเดียวกันกับผู้บอกภาษาที่เคยให้สัมภาษณ์ในงานวิจัยของพริ้มรส (2535) เป็นผู้บอกภาษาที่อยู่ในจุดเก็บข้อมูลที่ 3 จำนวน 2 คน จุดเก็บข้อมูลที่ 4, 6 และ 10 จำนวนจุดเก็บข้อมูลละ 1 คน จุดเก็บข้อมูลที่ 8 และ 9 จำนวนจุดเก็บข้อมูลละ 3 คน รวม 11 คน ผู้วิจัยจึงนำผลการสัมภาษณ์ของผู้บอกภาษาแต่ละคนทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ (ดูตารางที่ 24) จะเห็นว่า ผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 10-20 ปี เมื่อปี 2535 ในงานวิจัยนี้ก็เป็นผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 10-20 ปีเช่นกัน แต่ผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปีเมื่อปี 2535 มาเป็นผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 50-60 ปีในงานวิจัยนี้ ยกเว้นผู้บอกภาษาคนที่ 10^๖ จากตารางที่ 24 พบว่า เมื่อเวลาผ่านไป 9 ปี ผู้บอกภาษาแต่ละคนมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษา โดยผู้บอกภาษาส่วนมากมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มขึ้น และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ลดลง ผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี ที่เป็นผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 50-60 ปีในงานวิจัยนี้ มีอัตรา

^๖ เนื่องจากจุดเก็บข้อมูลที่ 9 เป็นจุดเก็บข้อมูลที่ผู้วิจัยไม่สามารถหาผู้บอกภาษาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้ครบ ผู้วิจัยจึงสัมภาษณ์ คุณวันลาภ สมหม ซึ่งปัจจุบันอายุ 44 ปี เป็นผู้บอกภาษาในกลุ่มอายุ 30-40 ปี เนื่องจากเห็นว่าผู้บอกภาษาเคยให้สัมภาษณ์ไว้ในงานวิจัยของพริ้มรส

ภาพที่ 29 : แผนที่แสดงการเปรียบเทียบเขตปรับเปลี่ยนภาษา ระหว่างเขตปรับเปลี่ยนภาษาในปี
2526 เขตปรับเปลี่ยนภาษาในปี 2535 กับเขตปรับเปลี่ยนภาษาในปี 2544

ภาพที่ 30 : แผนที่แสดงการเปรียบเทียบเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรอายุ ระหว่างเขตปรับเปลี่ยนภาษาในปี 2535 (พริมรส 2535) กับเขตปรับเปลี่ยนภาษาในงานวิจัยนี้ (2544)

ตารางที่ 24 : การเปรียบเทียบอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้บอภาษาที่เคยให้สัมภาษณ์ในงานวิจัยของพริ้มรส

คนที่	จุดเก็บ ข้อมูลที่	ชื่อ-สกุล	กลุ่ม อายุ*	ภาษาไทย ถิ่น	อัตราการใช้ภาษา	
					ปี 2535	ปี 2544**
1	3	สรารุช พันผิว	10-20 ปี	กลาง	87.50	100.00
			10-20 ปี	ใต้	12.50	0.00
2	3	กนกวรรณ ปิ่นทอง	10-20 ปี	กลาง	87.50	93.75
			10-20 ปี	ใต้	12.50	6.25
3	4	เสนาะ ไพพิเชษฐ	35-45 ปี	กลาง	62.50	68.75
			50-60 ปี	ใต้	37.50	31.25
4	6	ทองสีบ รัตนวิเชียร	35-45 ปี	กลาง	62.50	93.75
			50-60 ปี	ใต้	37.50	6.25
5	8	นิยม ศรีชู	35-45 ปี	กลาง	31.25	18.75
			50-60 ปี	ใต้	68.75	81.25
6	8	ประสิทธิ์ เพียงอินทร์	35-45 ปี	กลาง	18.75	68.75
			50-60 ปี	ใต้	81.25	31.25
7	8	เฉลิม บัวศรีน	35-45 ปี	กลาง	43.75	62.50
			50-60 ปี	ใต้	56.25	37.50
8	9	ดิเรก วงศ์เจริญ	10-20 ปี	กลาง	18.75	31.25
			10-20 ปี	ใต้	81.25	62.50
9	9	สมศรี อินทร์ตัน	10-20 ปี	กลาง	25.00	43.75
			10-20 ปี	ใต้	75.00	56.25
10	9	วันลาภ สมเหม	35-45 ปี	กลาง	25.00	56.25
			30-40 ปี	ใต้	75.00	43.75
11	10	ประภาพร สุวรรณวิจิ	10-20 ปี	กลาง	37.50	93.75
			10-20 ปี	ใต้	62.50	6.25

หมายเหตุ * กลุ่มอายุบน เป็นกลุ่มอายุปี 2535 และกลุ่มอายุล่าง เป็นกลุ่มอายุปี 2544

** การคำนวณอัตราการใช้ภาษาทั้งสอง ผู้วิจัยเปรียบเทียบเฉพาะ 16 หน่วยย่อยที่เหมือนงานวิจัยของพริ้มรสเท่านั้น

การใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงขึ้น โดยผู้บอกภาษาส่วนใหญ่บอกว่า การใช้คำศัพท์ไทยถิ่นกลางทำให้สะดวกในการสื่อสารกับคนส่วนใหญ่ ถึงแม้ว่าจะยังคงพูดด้วยสำเนียงได้อยู่ และเด็กๆ ในปัจจุบันก็ได้รับการสอนให้เรียกสิ่งต่างๆ ด้วยภาษาไทยถิ่นกลาง ทำให้คาดเดาได้ว่าในอนาคตบริเวณที่ศึกษาจะใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณที่สูงขึ้น

4. เนื่องจากในงานวิจัยนี้ การกำหนดจำนวนผู้บอกภาษาเบื้องต้น กำหนดเฉพาะกลุ่มอายุละ 10 คน ทำให้จำนวนผู้บอกภาษาตามตัวแปรอื่นๆ มีปริมาณไม่เท่ากันในแต่ละจุดเก็บข้อมูล (ดูตารางที่ 6) โดยเฉพาะตัวแปรทัศนคติ เห็นได้ว่า ยิ่งจุดเก็บข้อมูลใกล้ภาคใต้มาก ปริมาณผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นใต้ก็เพิ่มมากขึ้น และปริมาณผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้ก็ลดลง ในจุดเก็บข้อมูลที่ 17 เห็นได้ว่า มีผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้เพียง 1 คนเท่านั้น ซึ่งทำให้อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้บอกภาษาคอนนี้ เป็นตัวแทนอัตราการใช้ภาษาของกลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้ ทำให้จุดเก็บข้อมูลนี้มีอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาต่างจากบริเวณใกล้เคียงอย่างเห็นได้ชัด

5. ในการสรุปเขตปรับเปลี่ยนภาษาบริเวณต่างๆ ที่ได้ในงานวิจัยครั้งนี้ แต่ละจุดเก็บข้อมูลมีลักษณะน่าสนใจ ดังนี้

- จุดเก็บข้อมูลที่ 6 และ 7 ใช้ภาษาไทยถิ่นกลางในอัตราที่แตกต่างกันมาก เนื่องจากจุดเก็บข้อมูลที่ 6 เป็นจุดเก็บข้อมูลสุดท้ายในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งอยู่ในภาคกลาง และจุดเก็บข้อมูลที่ 7 เป็นจุดเก็บข้อมูลแรกในจังหวัดชุมพร ซึ่งอยู่ในภาคใต้ ถึงแม้ว่าบริเวณดังกล่าวจะไม่ได้เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาแต่เป็นไปได้ว่าผู้ที่อยู่คนละจังหวัดกันอาจใช้ภาษาถิ่นแตกต่างกัน มีคำอธิบายที่เป็นไปได้อีกประการหนึ่งคือ จุดเก็บข้อมูลที่ 6 และ 7 มีระยะห่างมากกว่าจุดเก็บข้อมูลอื่น ผู้วิจัยสังเกตเห็นปัญหาดังกล่าวแต่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงเพราะต้องการเปรียบเทียบผลกับงานวิจัยของพี่มรด
- ในกรณีที่หาเขตปรับเปลี่ยนภาษาแล้วพบว่าจุดเก็บข้อมูลที่ 9 และ 11 เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาแต่ค่าความแตกต่างของจุดเก็บข้อมูลที่ 10 เกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนดเพียงเล็กน้อยนั้น (ดูเขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยไม่แยกตามตัวแปรทางสังคม) ผู้วิจัยอนุโลมให้บริเวณนี้เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาด้วย จุดเก็บข้อมูลที่ 10 มีการใช้ภาษาถิ่นกลางมากกว่าบริเวณรอบข้างอาจเนื่องจากเป็นบริเวณที่มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองคือมีโรงเรียน ตลาด และบ้านอยู่ติดๆ กัน บริเวณดังกล่าวอยู่ห่างจากถนนเพชรเกษมไม่มากนัก มีการคมนาคมสะดวก นอกจากนี้แต่ละบ้านล้วนมีสิ่งอำนวยความสะดวก

พร้อม มีวิทย์ ไทรทัศน์ ผู้บอกภาษาอาจได้รับอิทธิพลของภาษาไทยถิ่นกลางจากสื่อต่างๆ เหล่านี้

- จุดเก็บข้อมูลที่ 18 ที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาทั้งสองต่ำที่สุด ในการหาเขตปรับเปลี่ยนภาษาของผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 10-20 ปี และผู้บอกภาษากลุ่มการศึกษาสูงกว่า ป. 6 แต่ผู้วิจัยไม่ตัดสินใจให้เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา เนื่องจากจุดเก็บข้อมูลที่ 18 เป็นจุดเก็บข้อมูลที่อยู่ติดถนนเพชรเกษม ทำให้การคมนาคมสะดวก และมีลักษณะเป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีตลาดซื้อขายผลไม้ขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นที่รวมของการซื้อขายผลไม้ระหว่างเกษตรกรและผู้ที่จะซื้อไปขายที่มาจากจังหวัดอื่น จึงอาจเป็นสาเหตุให้ผู้บอกภาษาใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง ในการสื่อสารเป็นส่วนใหญ่ ผู้วิจัยจึงไม่ตัดสินใจจุดเก็บข้อมูลนี้เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาของตัวแปรใดเลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะดังนี้

1. ควรทำการศึกษาหาเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ ตามตัวแปรทางสังคม โดยศึกษาวรรณยุกต์ เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับเขตปรับเปลี่ยนภาษาที่ได้จากงานวิจัยฉบับนี้
2. ควรทำการศึกษาในลักษณะนี้อีกในอนาคตข้างหน้า เพื่อดูการเคลื่อนของเขตปรับเปลี่ยนภาษาว่าเป็นไปตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาไว้หรือไม่
3. ควรทำการศึกษาการแปรของเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรทางสังคมอื่นๆ เช่น แวดวงภาษาและเพศ ว่าตัวแปรทางสังคมเหล่านี้ทำให้เกิดการแปรของเขตปรับเปลี่ยนภาษาหรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย